

201

LETNO POROČILO

22

MIROVNI INŠTITUT

LETNO POROČILO 2022

Ljubljana 2023

NAŠA VIZIJA

*Odprta, misleča in
politično dejavna
skupnost, temelječa na
načelu enakosti.*

NAŠE POSLANSTVO

Mirovni inštitut (MI) si z znanstvenoraziskovalnim delom in javnimi akcijami prizadeva za odprto skupnost, sposobno kritičnega mišljenja in utemeljeno na načelih enakosti, odgovornosti, solidarnosti, človekovih pravic in pravne države. Inštitut razvija raziskovalno, izobraževalno in ozaveščevalno dejavnost na področjih družboslovja in humanistike na štirih tematskih poljih: politika, človekove pravice in manjšine, mediji in spol. Je zagovornik ranljivih skupin in si skupaj z njimi prizadeva za odpravo diskriminacije. Kot viden raziskovalni in civilnodružbeni akter v Sloveniji, regiji in na mednarodni ravni je neizogibna referenca na področjih, na katerih deluje. Povezuje se z drugimi sorodnimi akterji (inštituti, univerzami, nevladnimi organizacijami) in posamezniki_ki na lokalni, regionalni in mednarodni ravni.

Kontakt:

Metelkova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 234 77 20
Splet: <https://www.mirovni-institut.si>
E-pošta: info@mirovni-institut.si

Pripravil: Iztok Šori s sodelavkami_ci
Oblikovanje: Jasna Babić
Izdajatelj: Mirovni inštitut

Ljubljana, junij 2023

ČLOVEKOVE PRAVICE IN MANJŠINE

Spremljanje nestrpnosti in
sovražnega govora

Migracije, azil in integracija

LGBTQI-pravice

Preprečevanje
diskriminacije

Dostop do pravic in
pravičnosti

POLITIKA

Država, politika in oblast

Rasizem, ksenofobija in
nacionalizem

Populizem

Nasilje

Državljanstvo

Delo in pravice

Socialna država

MEDIJI

Mediji in manjšine

Medijski pluralizem

Dostop do informacij
javnega značaja

Medijska politika

Medijska integriteta

SPOL

Enakost spolov

Skrbstveno delo

Seksualno delo

Študije moškosti

Javno, zasebno, intimno

Usklajevanje poklicnega in
zasebnega življenja

KAZALO

01 Uvod / 6

02 Leto 2022 v številkah / 8

03 Posebni dosežki / 10

04 Tematska polja / 11
Človekove pravice in manjšine 3 / Politika 23 / Mediji 33 / Spol 39

05 Programska skupina / 47

06 Organizacijska struktura / 49

07 Kolektiv / 49

08 Mreženje in strokovno sodelovanje / 52

09 Partnerske organizacije / 54

10 Finančno poslovanje / 56

dr. Iztok Šori, direktor

Več kot dve leti, vse od oktobra 2020, smo se nevladne organizacije na Metelkovi ulici 6 v Ljubljani uspešno upirale nameram Ministrstva za kulturo, da bi nam odvzelo prostore, v katerih delujemo že več kot četrto stoletja. Prejšnja vlada je s tem napadom skušala škodovati organizacijam, ki zagovarjamo človekove pravice, enakost in svobodo ustvarjanja. Naš upor je v peticijah podprlo preko 10.000 posameznikov_ic in organizacij iz Slovenije in tujine, pravico pa smo morali iskati tudi na sodišču. Danes se ta zgodba počasi zaključuje, sicer ne povsem v skladu s pričakovanji, a vendarle v dialogu z ministrstvom, ki je po zamenjavi oblasti junija lani spet mogoč.

UVOD

Prejšnja vlada ni politično obračunavala le z Metelkovo 6 – pri čemer ni nikoli skrivala, da jo tam moti zlasti delovanje Mirovnega inštituta – temveč je sistematično napadala tudi druge neodvisne institucije in kritične glasove. Pogled nazaj na leto 2022 nas tako spomni, kako krhka sta lahko demokracija in pravna država, če oblast prevzamejo ljudje z avtoritarnimi težnjami. Spomni pa nas tudi na moč civilne družbe in državljan_kov, ki so zaščitili demokracijo in avtoritarni politiki na volitvah 24. aprila 2022 večinsko rekli ne. Slovenija je zaradi tega pridobila velik mednarodni ugled, medtem ko se po metodah delovanja civilne družbe zgledujejo aktivisti_ke iz drugih držav, predvsem vzhodnoevropskih.

Kritika prejšnje vlade pa ne pomeni, da bomo na Mirovnem inštitutu sedanjí dovolili, da dela slabo. Znotraj civilne iniciative Glas ljudstva zato spremljamo uresničevanje predvolilnih zavez političnih strank in za sprejemanje strokovno podprtih politik. Z namenom depolitizacije javne televizije in radia smo se lani vključili v referendumsko kampanjo o noveli zakona o RTV, ki so jo volivci_ke večinsko podprli.

O krhkosti in moči pravne države in demokracije pričata tudi zgodbi Zorana Tešanovića in Mirjane Učakar, od katerih smo se z žalostjo poslovili lansko leto. Oba sta bila protipravno izbrisana iz registra stalnega prebivalstva leta 1992 in zaradi tega do smrti nosila težke posledice. Zoran Tešanović si je ob naši pomoči uspel urediti začasno prebivališče v Sloveniji šele pred petimi leti in do smrti bival v prikolici na ljubljanskem obrobju. Mirjana Učakar je po prvem šoku po izbrisu postala aktivistka in se je do prezgodnje smrti borila za popravilo krivic izbranim. Počivajta v miru.

Nazadovanje demokracije, kriza medijev, širjenje sovražnega govora in dezinformacij, platformizacija dela, radikalizacija mladih, militarizacija, diskriminacija marginaliziranih skupin, nasilne moškosti – vse to so problemi, s

katerimi se sooča današnja družba in smo jih v preteklem letu raziskovali na Mirovnem inštitutu. Ob tem smo si z javnim delovanjem prizadevali za pozitivne spremembe v družbi. Skupaj smo izvajali 30 projektov, kar je podobno kot prejšnja leta, ter raziskovalni program Enakost in človekove pravice v dobi globalnega vladovanja. Ob tem smo pripravili več študij in številne druge aktivnosti, npr. program za gostovanje ukrajinskega mirovnika Jurija Šeljaženka na našem inštitutu.

Posebej nas veseli, da uspešno pridobivanje novih projektov in zagotovitev stabilnega financiranja po Zakonu o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti odpirata nove možnosti za razvoj inštituta. Ta bo potekal v skladu s strateško razvojnim programom, ki smo ga sprejeli avgusta lani in določa cilje ter kazalnike na področju znanstvene odličnosti, komuniciranja znanosti in družbenega vpliva, kadrovskega razvoja in izboljševanja raziskovalne infrastrukture. Ustvarjamo odlično znanstvenoraziskovalno institucijo, ki bo zaposlenim nudila najboljše pogoje za delo.

LETO 2022 V ŠTEVILKAH

25 zaposlenih	1 programska skupina
30 projektov	184 bibliografskih enot v SICRIS-u
13 znanstvenih člankov	3 monografije in zborniki

8 poglavij v monografijah	26 konferenčnih prispevkov
20 monitoringov	40 medijskih nastopov
21 javnih dogodkov	34 izobraževalnih delavnic
154 objav na spletni strani	6047 enot v knjižnici

POSEBNI DOSEŽKI

Neža Kogovšek Šalomon je bila izvoljena za ustavno sodnico

Sodelavka Mirovnega inštituta in njegova nekdanja direktorica Neža Kogovšek Šalomon je bila 27. oktobra 2022 izvoljena za ustavno sodnico.

Emanuela Fabijan je doktorirala

Sodelavka pri projektu POPMED Emanuela Fabijan je 10. oktobra 2022 doktorirala s področja komunikologije na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani z disertacijo »Populistično komuniciranje in spol na primeru evropske begunske krize med letoma 2015 in 2018« (mentorica Mojca Pajnik).

Mojca Pajnik je bila izvoljena za redno profesorico in uvrščena na portrete znanosti

Vodja programske skupine Mojca Pajnik je bila izvoljena v naziv redne profesorice na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Predstavljena je bila tudi na razstavi inovativnih portretov 18 vrhunskih raziskovalk_cev Univerze v Ljubljani, ki je bila na ogled od decembra 2022 do januarja 2023 na Krakovskem nasipu v Ljubljani.

Lev Kreft je dobil nagrado bob leta

Predsednik upravnega sveta Lev Kreft je 29. januarja 2022 prejel nagrado bob leta za izjavo: »Danes nismo v položaju, da bi bilo treba varovati predstavnike ljudstva pred ljudstvom, ampak bi bilo treba varovati ljudstvo pred njegovimi predstavniki«.

TEMATSKA POLJA

ČLOVEKOVE
PRAVICE IN
MANJŠINE

POLITIKA

MEDIJI

SPOL

ČLOVEKOVE PRAVICE IN MANJŠINE

V polju človekove pravice in manjšine smo **raziskovali** poti (političnega) opolnomočenja migrantk_ov, nacionalne sisteme za integracijo oseb z mednarodno zaščito in priseljenskih otrok, radikalizacijo mladih v zaporih ter pravice obdolžencev_enk in pripornikov_nic z intelektualno in/ali psihosocialno oviranostjo. **Zagovarjali** smo pravice izbrisanih, zapornikov_ic z oviranostmi in migrantk_ov ter delovali proti rasizmu in nestrpnosti. Vključevali smo se v razprave o potrebnih zakonodajnih spremembah na področju migracij, mednarodne zaščite in integracije. Za Evropsko agencijo za temeljne pravice smo izvedli 10 **raziskovalnih nalog**. V okviru Državnega preventivnega mehanizma pri Varuhu človekovih pravic smo izvedli devet **monitoring** obiskov kriznih centrov za otroke, zaporov in policijskih postaj. Za strokovnjake_inje na področju pravosodja smo izvajali **izobraževanja** o inštrumentih EU za zaščito pravic, za pedagoško osebje o poučevanju begunk_cev, za študente_ke o urejanju statusa izbrisanih ter za zaposlene v gospodarstvu o pomenu raznolikosti, medsebojnega spoštovanja in sprejemanja. Pričeli smo izvajati šest **novih projektov**, med njimi COMP4SEE, ki bo izoblikoval modele zasebnega sponzorstva prihoda, sprejema in vključevanja oseb z mednarodno zaščito, kar je v Sloveniji novost.

»Za izbrisane je šele danes nov dan. Opravičilo v imenu države pomeni konec obdobja zanikanja izbrisa in njegovih posledic ter sprenevedanja, da je razrešen. Danes je država priznala izbris in njegove posledice, s katerimi izbrisani živimo še danes. Dobili smo opravičilo, ki smo ga vsa leta pričakovali. Zame osebno pomeni opravičilo moralno zmago izbrisanih.«

Irfan Beširević, predsednik Civilne iniciative izbrisanih aktivistov (CIIA)

25. februarja 2022, dan pred 30. obletnico izbrisa, se je predsednik Borut Pahor v Predsedniški palači opravičil izbrisanim. Na fotografiji predstavnice_ki izbrisanih. Foto: Amnesty Slovenije FB.

IZPOSTAVLJENI DOSEŽKI

Knjiga Etnična diskriminacija

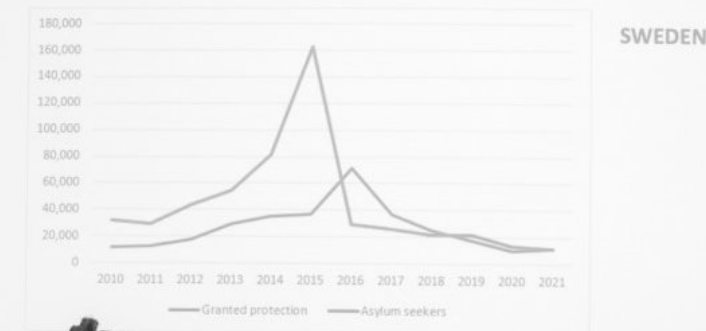
Veronika Bajt je pri založbi Mirovnega inštituta izdala znanstveno monografijo Etnična diskriminacija: Strategije raziskovanja in merjenja. Knjiga je prva v Sloveniji, ki se poglobljeno osredotoča na metodologijo revizijskih študij oziroma situacijskega testiranja. Izhaja iz obsežne empirične raziskave o doživljanju diskriminacije na podlagi osebnih okoliščin etničnosti, barve kože, nacionalnosti in religije, ki je vključevala več kot 800 anketiranih oseb, skoraj 800 izvedenih testov diskriminacije in več kot 50 intervjujev.

Tretje Nacionalno poročilo o izvajanju integracijske politike

Na podlagi 180 kazalnikov smo pripravili Nacionalno poročilo o Sloveniji o izvajanju različnih področij integracijske politike za osebe s priznano mednarodno zaščito. Ugotovili smo, da je na večini področij situacija ostala enaka kot pred tremi leti, na nekaterih pa se je poslabšala. Nikjer ni systemskega izboljšanja stanja. O integracijski zakonodaji in izkušnjah z njo pripovedujejo raziskovalke_ci in begunke_ci iz 14 EU držav v videu, ki smo ga posneli v okviru projekta NIEM.

Figure 2. Total number of asylum seekers and granted protection per year 2010-2021

'Ali smo vključujoča družba?' zaključni dogodek projektov NIEM in Glasovi migrantk, 2022.

Foto: Katja Cankar

Članek Čigavi otroci?

Vlasta Jalušič in Veronika Bajt sta objavili znanstveni članek 'Whose children? The EU and Member States' integration policies in education (Čigavi otroci? Integracijske politike EU in držav članic v izobraževanju)' v reviji Studies in Ethnicity and Nationalism. V njem je argumentirano, da sta nacionalizem in zanikanje pravic v državah članicah EU glavni oviri, ki – kljub pozitivnim premikom, ki so se zgodili v okviru EU politik za integracijo migrantskih otrok – preprečujeta, da bi integracija postala proces, ki poteka dvosmerno, in ki se osredotoča na pravice, potrebe in interese samih otrok.

UNHCR učna gradiva »Kako poučevati begunce/Kako poučevati o beguncih«

V obdobju od marca do maja 2022 smo izvedli serijo usposabljanj za pedagoško osebje v osnovnih in srednjih šolah o ključnih terminih (prosilec_ka za azil, begunec_ka, državlján_ka tretje države ...), postopkih za pridobivanju statusa mednarodne ali subsidiarne zaščite, integracijski politiki in strukturnih vzrokih migracij. S pomočjo učnih gradiv, ki jih je pripravil UNHCR, smo podrobno predstavili metode za poučevanja begunk_cev in o begunski tematiki.

ZAGOVORNIŠTVO IZBRISANIH

V donacijski kampanji #ZaStatus smo zbrali 1255,66 EUR, ki smo jih namenili pokrivanju stroškov postopkov in taks ter pridobivanja dokumentacije, ki nastajajo pri zastopanju Sanje, Ivana, Marka, Marije, Dejana in Ane ter drugih posameznikov, ki že desetletja živijo v Sloveniji brez vsakega statusa in si prizadevajo, da bi si ga uredili.

Lani je od izbrisa minilo 30 let. Izbris je v življenjih izbrisanih pustil nepopravljive posledice, tisti, ki so ga zakrivali, pa zanj niso nikoli odgovarjali. V Sloveniji še vedno živijo posamezniki, ce brez urejenega statusa, ustrezno pravno sredstvo pa jim ni na voljo. Zaradi tega je pot do dovoljenja za stalno prebivanje, ki je šele status, ki zagotavlja zadostne socialne in ekonomske pravice za dostojno življenje, zelo dolga – za nekatere celo predolga. Zoran, ki smo ga zastopali od leta 2015, žal ni dočakal dovoljenja za stalno prebivanje.

V letu 2022 smo v zastopanje vzeli Petra (ime je psevdonom, ker želimo zaščititi stranko), ki se je rodil v Sloveniji leta 1989 in od takrat ves čas tukaj tudi živi – brez urejenega statusa, brez veljavnih dokumentov in brez državljanstva katere koli države. Zanj si prizadevamo urediti slovensko državljanstvo, saj je bil v Sloveniji rojen in od rojstva tu tudi živi.

Veselili smo se predvsem ob sprejemu mladoletne Ane (rojene v Sloveniji leta 2006) v slovensko državljanstvo. Zaradi neurejenega statusa obeh staršev (oče je bil leta 1992 izbrisan, mati pa veljavnih dokumentov sploh nikoli ni imela), ki sta

povrhu vsega še apatrida (brez državljanstva katere koli države) bi Ana že ob rojstvu morala biti sprejeta v slovensko državljanstvo. Žal tega pristojni organi niso izvedli, kar je nepredstavljivo otežilo življenje te družine.

Ob 30. obletnici izbrisa se je predsednik Borut Pahor v imenu države opravičil za izbris, kar je bilo pomembno dejanje, na katerega so izbrisani dolgo čakali. Z zavedanjem, da opravičilo ne more nadomestiti dejanske poprave krivic, nam je Urad predsednika Pahorja priskočil na pomoč pri urejanju statusa naših strank. V skladu s pogoji Zakona o tujcih je pripravil mnenje, da je njihovo bivanje v državi v interesu Republike Slovenije, da bi tako za nekatere od njih nekoliko pohitril pot do dovoljenja za stalno prebivanje. Mnenje urada smo priložili vlogam za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, ki smo jih za naše stranke vložili ob koncu leta. Vendar pa mnenje Urada predsednika Pahorja ni odstranilo vseh ovir na poti do dovoljenja za stalno prebivanje – kar še dodatno podkrepi naše stališče, da pravne možnosti, ki jih določa Zakon o tujcih za izbrisane, niso primerne, hkrati pa so tudi neučinkovite. Država je izbrisanim dolžna povrniti status stalnih prebivalcev in sprejeti ustrezno zakonsko podlago. Za to si bomo prizadevali tudi v letu 2023.

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

BAJT, Veronika, FRELIH, Mojca. Empoderamiento a través de la migración : narrativas de la integración exitosa de mujeres inmigrantes en Eslovenia. *Cuestiones pedagógicas*, ISSN 0213-1269, 2022, vol. 1, no. 31, str. 57–76, ilustr.

BAJT, Veronika. *Etnična diskriminacija : strategije raziskovanja in merjenja*. 1. izd. Ljubljana: Mirovni inštitut, 2022. X, 165 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6455-99-2.

JALUŠIČ, Vlasta, BAJT, Veronika. What are the problems? : Reception communities in the EU environment. V: SEDMAK, Mateja (ur.), et al. *Migrant children's integration and education in Europe : approaches, methodologies and policies*. 1st print ed. Barcelona: Octaedro; Koper: Annales ZRS. 2022, str. 61–79.

JALUŠIČ, Vlasta, BAJT, Veronika. Whose children? : the EU and Member States % integration policies in education. *Studies in ethnicity and nationalism*, ISSN 1473-8481, sep. 2022, vol. 22, is. 2, str. 165–179.

KUHAR, Roman, PAJNIK, Mojca. Na lastni koži : intersekcionalna diskriminacija in neenakosti. V: KUHAR, Roman (ur.), PAJNIK, Mojca (ur.). *Intersekcionalnost : perspektive strukturne, politične in reprezentacijske neenakosti*. 1. izd. V Ljubljani: Založba Univerze. 2022, str. 5–40, graf. prikazi, tabele.

Naše delo za izbrisane lahko podprete tako, da Mirovnemu inštitutu namenite del dohodnine ali donacijo (<https://www.mirovni-institut.si/podpornistvo-mirovnega-instituta/>).

NOVI PROJEKTI

Vodja projekta na MI:

Katarina Vučko

Raziskovalna skupina:

Franja Arlič, Iza Thaler, Maja Ladić

Partnerji:

Croatian Law Center (koordinator), Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja (Slovenija), Foundation for Access to Rights (Bolgarija)

Financer: Evropska unija

Dopolnilne poti v jugovzhodni Evropi (COMP4SEE)

Trajanje projekta: 1. 1. 2022–31. 12. 2023

Cilj projekta je razviti dopolnilne programe prihoda za osebe, ki potrebujejo mednarodno zaščito, v treh državah članicah EU, ki doslej niso uvedle sistemov za zakonit sprejem oseb, razen izpolnitve obveznosti, ki izhajajo iz Skupnega evropskega azilnega sistema in evropskih programov premestitve (delitve bremen). Poteka na Hrvaškem, v Bolgariji in v Sloveniji. Namen projekta je vzpodbuditi uresničevanje Skupnega okvira EU za upravljanje azila in migracij ter Priporočila Evropske komisije o zakonitih poteh do mednarodne zaščite v EU, pri čemer oba dokumenta zagovarjata celovit pristop k migracijam, vključno s širitvijo zakonitih poti za državljane_ke tretjih držav, ki potrebujejo mednarodno zaščito, in olajšanjem dostopa do pravice do združitve družine.

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/comp4see/>

Vodja projekta na MI:

Katarina Vučko

Raziskovalna skupina:

Maja Ladić

Partnerji:

Ludwig Boltzmann Institute of Fundamental and Human Rights (Avstrija – koordinator), Mental Health Perspectives (Litva), Antigone (Italija), Dortmund University of Applied Sciences and Arts (Nemčija), Bulgarian Helsinki Committee (Bolgarija)

Financer: Evropska unija

PRAVIČNOST ZA VSE: Krepitev pravic obdolžencev_enk in pripornikov_ic z intelektualno in/ali psihosocialno oviranostjo: čezmejne premestitve, prijetje in alternative v EU

Trajanje projekta: 1. 1. 2022–31. 12. 2023

Splošni cilj je spodbujati pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah v EU. Natančneje, projekt bo pojasnil, utrdil in povečal znanje o mednarodnih standardih, standardih EU in nacionalnih standardih, ki se uporabljajo za obdolžence_ke z intelektualno in/ali psihosocialno oviranostjo; olajšal sodelovanje ter okrepil vzajemno učenje in izmenjavo med različnimi zainteresiranimi stranmi na nacionalni ravni in ravni EU; povečal ozaveščenost o pravicah obdolžencev_enk z intelektualno in/ali psihosocialno oviranostjo med ciljnim skupinami projekta, vključno z nosilci odločanja.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/pravicnost-za-vse-krepitev-pravic-obdolzencev-in-pripornikov-z-intelektualno-in-ali-psihosocialno-oviranostjo-cezmejne-premestitve-prijetje-in-alternative-v-eu/>

Vodja projekta na MI:

Lana Zdravković

Raziskovalna skupina:

Partnerji:

Südwind (Avstrija), vodje projekta, Symbiosis (Grčija), COSPE (Italija), Kulturno društvo Gmajna, MoveGLOBAL e.V. (Danska), ADYFE (Avstrija), Municipality of Lustenau (Avstrija), Municipality of Empoli (Italija), Municipality of Berlin Mitte (Danska), Skupnost občin Slovenije, Migrant Advisory Council of the City of Graz (Avstrija)

Financer: Evropska unija

Vodja projekta na MI:

Maja Ladić

Raziskovalna skupina:

Katarina Vučko, Iza Thaler

Partnerji:

The University of Girona (Španija), The Kentro Merimnas Oikogeneias Kai Paidiou (Grčija), The University of Brescia (Italija), Háttér Society (Madžarska), Lithuanian Gay League (Litva)

Financer: Evropska unija

Krepitev migrantskih glasov v politikah vključevanja

Trajanje projekta: 1. 1. 2022–31. 12. 2023

Glavni cilj projekta je opolnomočiti migrantske skupnosti tako z veččinami kot z organizacijskimi strukturami, ki bi jim zagotovile polno sodelovanje v demokratičnem procesu. Ker integracijo razumemo kot dvostranski proces, se projekt osredotoča na krepitev zmogljivosti migrantov (s poudarkom na ženskah) za politično pismenost in participacijo ter na krepitev zmogljivosti javnih lokalnih administracij, ki jim ponuja inovativna orodja za vključevanje migrantov. Namen projekta je omogočiti in povečati sodelovanje migrantov pri oblikovanju in izvajanju ukrepov na političnem področju, tam kjer jih neposredno zadevajo – v Avstriji, Nemčiji, Grčiji, Italiji in Sloveniji – ter približati vprašanja lokalnim, nacionalnim in nosilcem odločanja v EU.

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/opolnomocenje-migrantskih-glasov-v-integracijskih-in-inkluzivnih-politikah/>
<https://diaspora-participation.eu/>

Proti sovraštvu: Izboljšanje pomoči žrtvam zločinov iz sovraštva s pristopom, osredotočenim na žrtve, in intersekcijskim pristopom

Trajanje projekta: 1. 5. 2022–30. 4. 2024

Projekt prispeva k pomoči žrtvam zločinov iz sovraštva, saj si prizadeva, da zakonodaja in politike vzpostavijo na žrtve osredotočen in intersekcijski pristop. Prioriteta je prispevati k učinkoviti in skladni uporabi kazenskega prava EU na področju pravic žrtev kaznivih dejanj, zlasti učinkoviti uporabi Direktive o žrtvah.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/proti-sovrastvu-izboljsanje-pomoci-zrtvam-zlocinov-iz-sovrastva-s-pristopom-osredotocenim-na-zrtve-in-intersekcijskim-pristopom/>

Vodja projekta na MI:

Majda Hrženjak

Raziskovalna skupina:

Maja Ladić, Katarina Vučko, Iztok Šori, Mojca Frelih, Mojca Pajnik, Veronika Bajt, Vlasta Jalušič, Živa Humer, Saša Panič

Financer:

Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA)

Raziskovalna mreža FRANET

Trajanje projekta: 27. 12. 2022–26. 12. 2026

Namen in cilji projekta: Mirovni inštitut, kot del raziskovalne mreže FRANET in pogodbeni partner Agencije EU za temeljne pravice (FRA), ki je raziskovalno mrežo ustanovila, ima nalogo zbirati relevantne nacionalne podatke in izvajati raziskovalne storitve za omenjeno agencijo na področju temeljnih pravic, ki jih pokriva mandat agencije (npr. enakost in nediskriminacija, rasizem, področje azila, migracij in integracije, mejna in vizumska politika, pravice otrok, varstvo osebnih podatkov, dostop do pravnih sredstev). Tekom novega ciklusa delovanja FRANET mreže, ki se je začel konec leta 2022, Mirovni inštitut izvaja naloge in pripravlja nacionalne prispevke v sklopu FRANET mreže v sodelovanju z Inštitutom za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/raziskovalna-mreza-franet/>

Vodja projekta na MI:

Katarina Vučko

Raziskovalna skupina:

Franja Arlič, Veronika Bajt, Katerina Kočkovska Šetinc

Partnerji:

University of Campania "Luigi Vanvitelli" (Italija), University of Palermo (Italija), University for Continuing Education Krems (Avstrija), University of Barcelona (Španija), Prodos Consulting (Italija), People's Advocate Albania (Albanija)

Financer: Evropska unija

SERENY – Krepitev pristopov za preprečevanje radikalizacije mladih v zaporih

Trajanje projekta: 15. 10. 2022–14. 10. 2023

Številna poročila EU poudarjajo veliko pomanjkanje primerljivih podatkov, števil in ocen o učinkovitem preprečevanju radikalizacije. Projekt SERENY želi prispevati k preprečevanju in zmanjševanju radikalizacije v evropskih zaporih z zagotavljanjem uporabnega znanja o mladih odraslih (starih od 18 do 29 let) zapornikih, ki se štejejo za ranljive/ogrožene skupine, ki bi se lahko radikalizirali ali postali radikalizirani, ter z ocenjevanjem učinkovitosti obstoječih programov in praks za preprečevanje radikalizacije.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/sereny-krepitev-pristopov-za-preprecevanje-radikalizacije-mladih-v-zaporih/>

TEKOČI PROJEKTI

Nacionalni mehanizem za evalvacijo integracije (NIEM). Merjenje in izboljševanje integracije oseb s priznano mednarodno zaščito

Vodja projekta na MI: Maja Ladić

Financer: Evropska komisija, AMIF

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/nacionalni-mehanizem-za-evalvacijo-integracije-niem-merjenje-in-izboljsanje-integracije-oseb-s-priznano-mednarodno-zascito/>

Glasovi migrantk

Vodja projekta na MI: Mojca Frelih

Financer: Evropska komisija, Erasmus +

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/glasovi-migrantk/>
<https://viw.pixel-online.org/>

Vodnik po človekovih pravicah II

Vodja projekta na MI: Iza Thaler, Katerina Kočkovska Šetinc

Financer: Evropska komisija, Erasmus +

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/vodnik-po-clovekovih-pravicah-ii/>

Otroci priseljenci in priseljske skupnosti v spreminjajoči se Evropi (MICREATE)

Vodja projekta na MI: Vlasta Jalušič

Financer: Evropska komisija, Horizon 2020

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/otroci-priseljenci-in-priseljske-skupnosti-v-spreminjajoci-se-evropi-micreate/>

'Ali smo vključujoča družba?' zaključni dogodek projektov NIEM in Glasovi migrantk, 2022. Foto: Katja Cankar

POLITIKA

Shod za mir v podporo Ukrajini, Trg republike, 1. 3. 2022. Foto: Arhiv MI.

„Zahtevamo spoštovanje mednarodnega prava, spoštovanje nedotakljivosti meja in teritorialne integritete v Evropi in širše. Ta načela naj veljajo za vse, torej tudi za velesile, ki so ga v preteklosti najpogosteje kršile zaradi svojih imperialnih interesov.

Zahtevamo takojšnjo prekinitev napadov in reševanje sporov po miroljubni poti. Slovenska vlada, Evropska unija in mednarodna skupnost morajo narediti vse, da bo mir ponovno vzpostavljen. Agonija obotavljanja in neenotnost mednarodne skupnosti med vojno v Bosni in Hercegovini, ki se je začela pred natanko 30. leti, se ne sme ponoviti.

Zahtevamo dogovarjanje in razoroževanje, dolgoročno zmanjševanje proizvodnje orožja ter obsežno in vztrajno prizadevanje za spoštovanje enakosti za vse ljudi in demokracijo. To je edini način za vzpostavitev in ohranjanje trajnega miru.

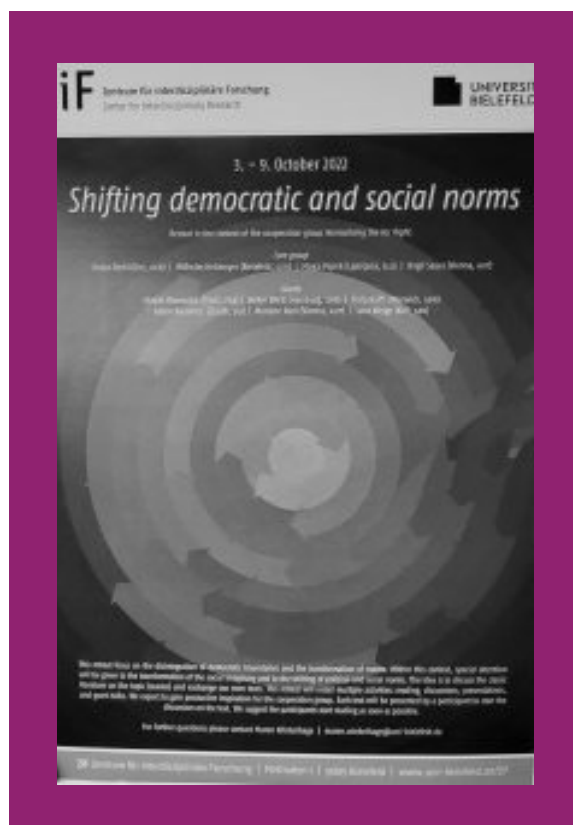
Zahtevamo politiko, ki bo uresničevala voljo milijonov ljudi, ki po vsem svetu demonstriramo za mir.

In sporočamo: Ne bomo dopustili, da nam trgovci s strahom in orožjem vzamejo prihodnost!“

Iztok Šori, govor na Shodu za mir

V tematskem polju politika smo **raziskovali** politične pojme po Hannah Arendt, populizem v politiki in medijih, državljanstvo in solidarnost, interseksijsko diskriminacijo, sovražni govor in transnacionalizacijo oskrbe starejših. **Zagovarjali** smo pravice platformnih delavk_cev, demokratične institucije in procese, svobodo govora in mirovne politike. Izvajali smo **monitoringe** na področju vladavine prava v Sloveniji in o uresničevanju predvolilnih zavez političnih strank. Zasnovali smo tudi program gostovanja raziskovalca in mirovnika iz Ukrajine na Mirovnem inštitutu in se lotili dolgega procesa urejanja dovoljenj za njegov prihod. Pričeli smo izvajati tri **nove projekte**, ki obravnavajo lokalne iniciative za udejanjanje solidarnosti, prihodnost socialnega dialoga v platformni ekonomiji ter vsakdanje življenje starih ljudi, ki živijo v revščini.

IZPOSTAVLJENI DOSEŽKI

Premikanje demokratičnih in družbenih norm

V okviru raziskovalne iniciative 'Normaliziranje skrajne desnice', ki jo sooblikuje Mojca Pajnik, je v tednu od 3. do 8. oktobra 2022 na Univerzi Bielefeld v Nemčiji potekal bralni seminar 'Premikanje demokratičnih in družbenih norm'. Na podlagi branja in diskusije del izbranih avtorjev_ic s področij politične teorije, sociologije in medijev smo razpravljali o pomenu norm, normalizacije, konstrukcije »normalnega«, za razumevanje strategij populističnih akterjev.

Muzej neprimernega

V okviru projekta POPBACK je Helena Botto v Slovenskem mladinskem gledališču 10. novembra 2022 izvedla performans »Muzej neprimernega«. V »šoli populizma« je uprizorila arhiv izključevalne populistične retorike, s katerimi je mogoče učinkovito usmerjati množice in pri tem uporabila žanre vesterna, pornografije in melodrame.

'Mi bomo odločali: gremo voliti!' Potujoči festival demokracije, ki ga organizira Glas ljudstva, na postanku v Slovenskih Konjicah. V iniciativi deluje več kot tisoč posameznikov in posameznikov iz vse Slovenije in več kot sto civilnodružbenih organizacij, tudi Mirovni inštitut. Foto: Glas ljudstva FB

Članek Ujeti v institucijo: upravljanje epidemije covida-19 v slovenskih domovih za starejše z vidika skrbstvenih mikromobilnosti

V prvem valu epidemije covida-19 se je Slovenija soočila z enim najvišjih deležev smrti v domovih za starejše v Evropi. Majda Hrženjak je v članku, objavljenem v mednarodnem zborniku Care Loops and Mobilities in Nordic, Central, and Eastern European Welfare States (ur. Lena Näre in Lise Widding Isaksen), analizirala vladne ukrepe za omejevanje širjenja okužbe v domovih za oskrbo starih, ki so domove na več načinov radikalno zaprli in izolirali ter tako restriktivno omejili skrbstvene mikro-mobilnosti zunaj in znotraj domov.

Glas ljudstva

Mirovni inštitut sodeluje v iniciativi Glas ljudstva, ki je pomembno prispevala k visoki volilni udeležbi na parlamentarnih volitvah 24. aprila 2022 in kvaliteti predvolilnih debat. Iniciativa je pred volitvami pripravila 138 zahtev za spremembe politik, ki so izrednega pomena za vse prebivalke_ce v Sloveniji. Politične stranke so se do zahtev opredelile, Glas ljudstva pa spremlja njihovo uresničevanje.

MISLITI MIR

Več kot eno leto je minilo od začetka invazije Rusije na Ukrajino, vendar tej vojni, tako kot številnim drugim, ne vidimo konca. Mirovni inštitut je organiziral več javnih pogovorov, na katerih smo iskali odgovore na vprašanja, kako ustaviti vojno in vzpostaviti mir, kako vojna v Ukrajini spreminja identiteto Ukrajine, Rusije in celotne Evrope ter kakšne alternative ponujajo mirovna gibanja. Pridružili smo se različnim pozivom za mir v Ukrajini in soorganizirali Pohod za mir 1. marca 2022 na Trgu republike v Ljubljani.

Izjava Mirovnega inštituta ob vojaškem napadu na Ukrajino, 26. 2. 2022

Pred natanko 30 leti, februarja 1992, se je začela vojna v Bosni in Hercegovini, ki je imela daljnosežne posledice za nas, za regijo in svet po letu 1989. Takrat smo mislili, da se »v Evropi« kaj takega ne more ponoviti. Z napadom Rusije na Ukrajino so se vse predpostavke z zvezo Nato podprtega evropskega miru in varnosti porušile in vračamo se v hibridno vojno obdobje. Zgroženi opazujemo in odločno obsojamo Putinov »blitzkrieg«, ta povsem nezakonit in nezaslišan poseg v teritorij druge države, odkrite grožnje z nuklearnim orožjem, siloviti napad in razdejanje Ukrajine. Posledice bodo veliko mrtvih, razseljenih in za vedno zaznamovanih civilistov_ek, kršitve pravic, grozi pa tudi zlom mednarodnega reda, ki je veljal v 20. stoletju. Zato pozivamo k takojšnji prekinitvi napadov in nasilja ter nujnosti reševanja problemov za pogajalsko mizo.

Čeprav je del mednarodne skupnosti retorično obsodil to nasilno dejanje, pa se kot celota zdi popolnoma nemočna in neenotna. Vzpostavljeni varnostni mehanizmi in diplomatske poti so

odpovedali. EU in zahodne države so kot odgovor na obsežni napad na Ukrajino obotavljajoče sprejele zgolj ekonomske sankcije proti Rusiji, čeprav je vnaprej jasno, da ne bodo imele učinka na prekinitev napada. Pred tem so dolgo voljno podpirale finančne transakcije, kapitalске vloške in bančne račune koruptivnih bogatašev_inj in si izmenjevale tehnologije, ki služijo vojaškim namenom in hiperprodukciji orožja.

Hkrati vidimo usodnost dejstva, da EU in njene članice v vsem procesu vzpostavljanja integracije niso vzpostavile svoje lastne in Evropi primerne varnostne in obrambne politike, ki bi jo zasledovale dolgoročno. Opirale so se izključno in zgolj na Nato in s tem postale kolateralna škoda imperializma velikih in vplivnih. Ukrajina je najstrašnejši primer tega, kaj se zgodi, ko pride do spopada apetitov ZDA in zveze Nato na eni ter Rusije na drugi strani. Ukrajina si je že dolgo prizadevala za članstvo v Natu, v veri, da si bo s tem zagotovila varnost in mir. Danes kot opazovalci na lastne oči nemočno spremljamo, kako promocija članstva v Natu Ukrajini ni prinesla varnosti in miru –

ravno nasprotno. V trenutku, ko gre zares, so Ukrajinci in Ukrajinke ostali sami in se branijo sami. Prebivalci in prebivalke držav članic Nata smo postavljeni v položaj nemočnih, a soodgovornih opazovalcev, ki si ga sami nismo želeli. Žal so morale pasti žrtve, da s(m)o to ugotovili.

Edini način, da se prebijemo do vzpostavitve in trajnega miru, je dosledno spoštovanje mednarodnega prava, spoštovanje nedotakljivosti meja in teritorialne integritete v Evropi in širše, ki naj velja za vse, torej tudi za velesile, ki so to načelo v preteklosti najpogosteje kršile zaradi svojih imperialnih interesov. Edini način, da mir ohranimo, je dogovarjanje in razoroževanje, zmanjševanje proizvodnje orožja ter obsežno in vztrajno prizadevanje za spoštovanje pravic manjšin in demokracijo.

Pozdravljamo proteste v Moskvi in izražamo solidarnost z ruskimi mirovniki in vsemi, ki v Rusiji in drugod po svetu nasprotujejo tej vojni. Pozivamo k pogumu in vztrajni opoziciji. Nujno je spet obnoviti mednarodne mirovniške pobude in posvetiti temi miru večjo pozornost.

Izražamo odločno podporo prebivalcem in prebivalkam Ukrajine v njihovi samoobrambi in/ali eventualnem dogovarjanju o miru. Zavedamo se, da je eno govoriti o miru v Ljubljani ali Moskvi, nekaj povsem drugega pa, ko po tebi padajo raketni izstrelki. Evropske države morajo nujno zagotoviti takojšnjo pomoč vsem žrtvam vojne in nasilja. Meje za begunce_ke morajo biti in ostati odprte.

Forum Mirovnega inštituta: Kako končati vojno in vzpostaviti mir?, Cikel Misliti mir, 2022.
Foto: Arhiv MI

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

BREZNIK, Maja, MOČNIK, Rastko. Organized memory and popular remembering : The encounter of Yugonostalgia theories with socialism. *Memory studies*, ISSN 1750-6980, okt. 2022, vol. 15, is. 5, str. 1055–1069.

BREZNIK, Maja. The end of universal labor rights, the triumph of legal fetishism. V: GRŽINIĆ, Marina (ur.), PRISTOVŠEK, Jovita (ur.). *Re-activating critical thinking in the midst of necropolitical realities : for radical change*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. 2022, str. 346–368.

HRŽENJAK, Majda. Trapped in the institution : governing the Covid-19 epidemic in Slovenian eldercare homes from the perspective of care micro-mobilities. V: NÄRE, Lena (ur.), WIDDING ISAKSEN, Lise (ur.). *Care loops and mobilities in Nordic, Central, and Eastern European welfare states*, (Palgrave Macmillan Studies in Family and Intimate Life series, ISSN 2731-6440). Cham: Springer Nature. cop. 2022, str. 19–40.

PAJNIK, Mojca, FABIJAN, Emanuela. The transversal political logic of populism : framing the refugee crisis in Slovenian parliamentary debates. *Europe-Asia studies*, ISSN 0966-8136, 2022, str. 1–27.

PAJNIK, Mojca, HRŽENJAK, Majda. The intertwining of the Covid-19 pandemic with democracy backlash : making sense of journalism in crisis. *Journalism practice*, ISSN 1751-2786, 2022, str. 1–18.

ZDRAVKOVIĆ, Lana. Inventing citizenship. V: NAIR, Tamara (ur.), AMARO, Maria Inês (ur.). *Citizenship as a challenge : dimensions of an evolving process*, (At the Interface/Probing the Boundaries, ISSN 1570-7113, vol. 136). Leiden; Boston: Brill. cop. 2022, str. 112–123.

ZDRAVKOVIĆ, Lana. Nothing subversive in porn within performance art : in search of a new performative condition. V: KOSMOS, Iva (ur.), POGAČAR, Martin (ur.), LULIĆ, Josipa. *Social impact in arts and culture : the diverse lives of a concept*. 1st ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC. 2022, str. 64–87.

NOVI PROJEKTI

Vodja projekta na MI:

Maja Breznik,
koordinatorka: Maja
Turnšek (Fakulteta za
turizem, Maribor)

Partnerji:

Univerza v Mariboru –
Fakulteta za turizem,
Fakulteta za družbene
vede, Univerza v Ljubljani,
Zveza svobodnih sindikatov
Slovenije (pridruženi
partner)

Financer: ARRS – Javna
agencija za raziskovalno
dejavnost Republike
Slovenije

Prihodnost socialnega dialoga v platformni ekonomiji: primer Slovenije

Trajanje projekta: 1. 10. 2022–30. 9. 2025

Raziskava proučuje glavne izzive platformnega dela – deformalizacijo dela, upravljanje z algoritmi in interiorizacijo podjetniške ideologije med delavkami_ci – z osredotočanjem na socialni dialog, kolektivno organiziranje delavk_cev in pravno reguliranje platformnega dela. Cilj je okrepiti šibko pogajalsko pozicijo platformnih delavk_cev, razgrniti alternative in proučiti možnosti za prihodnost socialnega dialoga. Raziskovalne dejavnosti se osredotočajo na primere platform iz dveh dejavnosti: na dostavo hrane in turistične namestitve. Glavna raziskovalna področja so prakse upravljanja in nadziranja, pogajalske strategije, alternativni scenariji in odzivi tripartitnega pogajanja na platformno delo.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/prihodnost-socialnega-dialoga-v-platformni-ekonomiji-primer-slovenije/>

Vodja projekta na MI:

Majda Hrženjak,
koordinatorka Vesna
Leskovšek (FSD)

Partnerji:

Univerza v Ljubljani
(Fakulteta za socialno delo
in Fakulteta za družbene
vede), Inštitut za novejšo
zgodovino

Financer: ARRS – Javna
agencija za raziskovalno
dejavnost Republike
Slovenije

Vsakdanje življenje in življenjski potek starih ljudi, ki živijo v revščini

Trajanje projekta: 1. 10. 2022–30. 9. 2025

V raziskavi analiziramo revščino starih ljudi, ki je v Sloveniji in v državah EU pereč problem, saj podatki kažejo, da revščina s starostjo narašča, kaže pa se tudi visok razkorak v revščini med moškimi in ženskami. Glavni cilj raziskave je ugotoviti, kako ureditev slovenske socialne države skozi čas (od konca druge svetovne vojne) opredeljuje, standardizira in uveljavlja norme, ki vplivajo na življenja starih ljudi in kako to učinkuje na odločitve, ki jih sprejemajo skozi ves življenjski potek. Pomen raziskave je v konceptualizaciji revščine v starosti kot akumulaciji strukturnih neenakosti (npr. glede na izobrazbo, vrsto gospodinjstva, zdravje, zaposlitveno zgodovino, skrbstvene obveznosti, itd.).

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/vsakdanje-zivljenje-in-zivljenjski-potek-starih-ljudi-ki-zivijo-v-revschini/>

Vodja projekta na MI:

Mojca Pajnik

Raziskovalna skupina:Marko Ribač, Sandi Abram,
Tjaša Turnšek**Partnerji:**Universität Hamburg
(koordinator projekta),
Aalborg University
(Danska), Scuola Normale
Superiore di Firenze (Italija),
Universität Bern (Švica)**Financer:**

VolkswagenStiftung

**Udejanjanje državljanstva in solidarnosti v Evropi
»od spodaj navzgor«: Lokalne iniciative,
interseksijske strategije in transnacionalne mreže**

Trajanje projekta: 1. 2. 2022–31. 1. 2025

Raziskovalni projekt naslavlja evropske izzive transnacionalnega sodelovanja in povezanosti na različnih področjih družbenega življenja. V petih evropskih državah – na Danskem, v Nemčiji, Italiji, Sloveniji in Švici – se osredotočamo na lokalne pobude in preučujemo pomen mest kot političnih akterjev. V zadnjih letih so mesta postala laboratoriji, v katerih se razvijajo inovativne politične ideje in eksperimenti. S trditvijo, da le raziskave, ki vključujejo lokalno raven in njeno večplastno prepletenost, zagotavljajo ustrezne odgovore na evropske izzive, si projekt prizadeva: 1) preučiti, kako lokalne politične pobude prakticirajo državljanstvo in solidarnost, s poudarkom na odnosih med civilno družbo in občinami na področju pravic migrantk_ov, stanovanjske problematike in skrbstvenega dela; 2) preučiti, kako in v kolikšni meri te pobude gradijo interseksijske strategije in translokalne/transnacionalne mreže, pri čemer se povezujejo onkraj osrednjih topik in prostorov; 3) razpravljati o potencialu pobud in mrež za oživitve demokratične Evrope; 4) opredeliti »najboljše prakse«, ki so zakoreninjene na lokalni ravni, vendar so tudi interseksijsko in medprostorsko povezane.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/udejanjanje-drzavljanstva-in-solidarnosti-v-evropi-od-spodaj-navzgor-lokalne-iniciative-interseksijske-strategije-in-transnacionalne-mreze/>

Sestanek projektne skupine 'Udejanjanje državljanstva in solidarnosti v Evropi »od spodaj navzgor«: Lokalne iniciative, interseksijske strategije in transnacionalne mreže', 2022, Ljubljana. Foto: Arhiv MI

TEKOČI PROJEKTI

**Državljanstvo in diskriminacija:
interseksijski pristop k raziskovanju
družbene izključenosti**

Vodja projekta na MI: Mojca Pajnik

Financer: ARRS – Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike
Slovenije

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/drzavljanstvo-in-diskriminacija-interseksijski-pristop-k-raziskovanju-druzbene-izkljucenosti/>
<https://drzavljanstvoindiskriminacija.splet.arnes.si/>

**Transnacionalizacija oskrbe starejših
– raznolikosti, rekrutacije, neenakosti
(TE-DRI)**Vodja projekta na MI: Majda
Hrženjak (koordinatorka)Financer: ARRS – Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike
Slovenije

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/transnacionalizacija-oskrbe-starejsih-raznolikosti-rekrutacije-neenakosti-te-dri/>

**Politični in medijski populizem:
"begunska kriza" v Sloveniji in Avstriji**Vodja projekta na MI: Mojca Pajnik
(koordinatorka)Financer: ARRS – Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike
Slovenije, FWF Der
Wissenschaftsfonds

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/politichni-in-medijski-populizem/>
<https://www.mirovni-institut.si/pop-med/>

**Sovražni govor v sodobnih
konceptualizacijah nacionalizma,
rasizma, spola in migracij**Vodja projekta na MI: Veronika Bajt
(koordinatorka)Financer: ARRS – Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike
Slovenije

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/sovrazni-govor-v-sodobnih-konceptualizacijah-nacionalizma-rasizma-spola-in-migracij/>

Prelom v tradiciji: Hannah Arendt in spremembe politične pojmovnosti

Vodja projekta na MI: Vlasta Jalušič (koordinatorica)

Financer: ARRS – Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/prelom-v-tradiciji-hannah-arendt-in-spremembe-politice-pojmovnosti/>

Populistični pretres, nazadovanje demokracije in kriza vladavine prava v Evropski uniji

Vodja projekta na MI: Mojca Pajnik

Financer: Norface

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/populisticni-pretres-nazadovanje-demokracije-in-kriza-vladavine-prava-v-evropski-uniji>
<https://www.popback.org/>

EWSI – Evropska spletna stran za integracijo

Vodja projekta na MI: Veronika Bajt

Financer: Evropska komisija, Directorate General for Home Affairs

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/ewsi-evropska-spletna-stran-za-integracijo/>

PODPRI: razvoj inovativnih modelov podpornišva in komuniciranja za NVO

Vodja projekta na MI: Jasna Babić (koordinatorica)

Financer: Ministrstvo za javno upravo

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/podpri-razvoj-inovativnih-modelov-podpornistva-in-komuniciranja-za-nvo/>

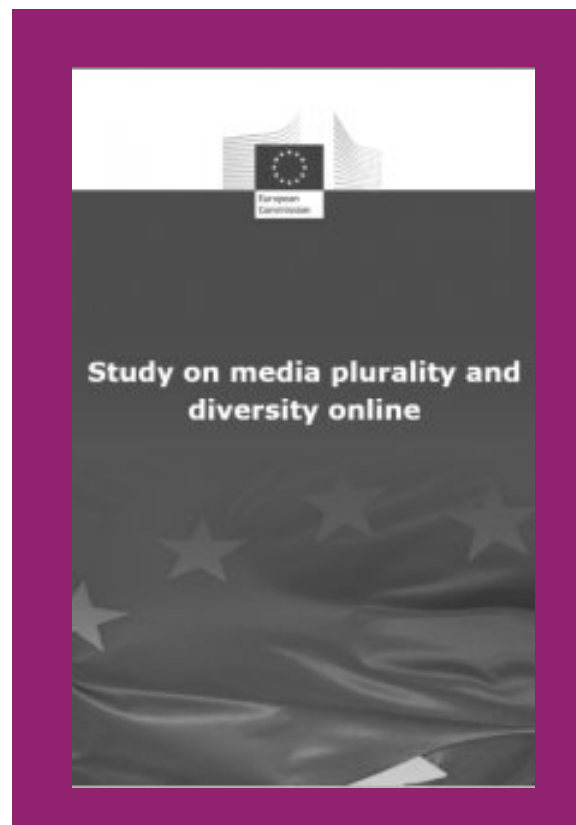

V okviru kursa Identiteta Evrope je potekal seminar z naslovom 'Vojna, politika in ideologija'. Na dogodku je z referati sodelovalo pet sodelavcev projekta Prelom v tradiciji: Hannah Arendt in spremembe politične pojmovnosti. Mednarodni univerzitetni cener (IUC), Dubrovnik 2022. Foto: Arhiv MI.

MEDIJI

V tematskem polju mediji smo **raziskovali** nadzorno vlogo civilne družbe in novinar_k_jev v Sloveniji ter dezinformacije in sovražni govor. Pripravili smo **študije** o političnem oglaševanju in lokalnih medijih ter izvedli **izobraževanje** za novinarke_je in raziskovalke_ce o zaupanju v medije na Zahodnem Balkanu in za študentke_te o strankarski kolonizaciji RTV Slovenija. **Zagovarjali** smo svobodne in pluralne medije in podprli stavko zaposlenih na RTV SLO. Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve smo na podlagi Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah prijavili primer domnevne kršitve prepovedi spodbujanja nasilja ali sovraštva in ščuvanja k storitvi terorističnih kaznivih dejanj v televizijskem programu na eni od zasebnih postaj. Agencija je pritrdila naši prijavi, ugotovila kršitev in izrekla kaznovalni ukrep. Še posebej glasno in vidno smo zagovarjali novelo Zakona o RTV Slovenija in se uspešno pritožili varuhinji pravic gledalk_cev in poslušalk_cev RTV Slovenija, ker referendumske oddaje niso omogočale enakopravne predstavitve mnenj.

IZPOSTAVLJENI DOSEŽKI

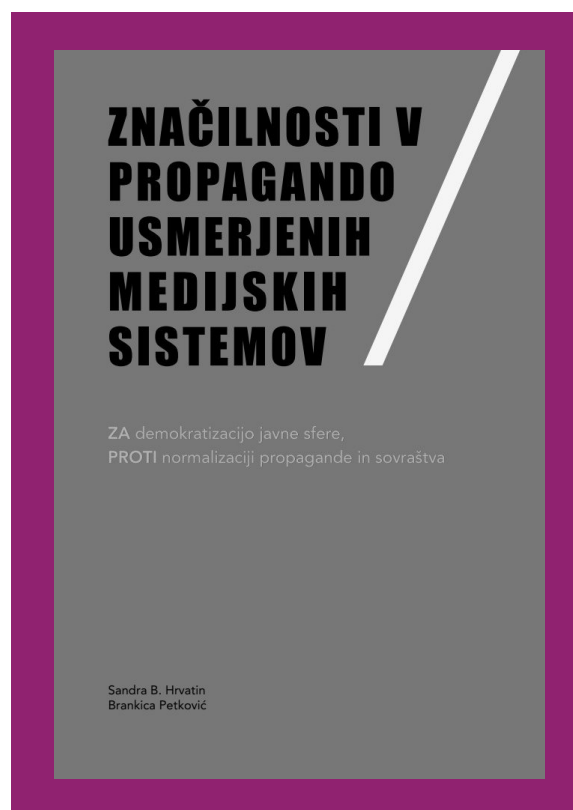

Študija o medijskem pluralizmu in raznolikosti na spletu

Medijski pluralizem zahteva enako zaščito v digitalnem okolju kot v tradicionalnem medijskem okolju, opozarja Študija o medijskem pluralizmu in raznolikosti na spletu, ki jo je v letu 2022 objavila Evropska komisija. Pri raziskavi in izdelavi študije je v akademskem timu več raziskovalnih inštitutov in univerz sodelovala Brankica Petković. Izvedbo študije je koordiniral Center za medijski pluralizem in medijsko svobodo Evropskega univerzitetnega inštituta v Firencah.

Značilnosti v propagando usmerjenih medijskih sistemov

Sandra B. Hrvat in Brankica Petković sta novembra 2022 pri založbi Mirovnega inštituta izdali knjižico Značilnosti v propagando usmerjenih medijskih sistemov. V njej ugotavljata, da propagandni medijski sistemi ustvarjajo nezaupanje v medije in vse institucije pravne države ter svojo publiko radikalizirajo do te mere, da je nedojemljiva za drugačne poglede na svet. Politična elita je normalizirala sovraštvo, upor proti sovraštvu in uničenju demokratične države pa je hkrati boj za svobodne, neodvisne in javnosti zavezane medije.

Predstavitve knjižice Značilnosti v propagando usmerjenih medijskih sistemov, 2022. Foto: Arhiv MI.

Zoperstavljanje političnemu vmešavanju v delovanje javne radiotelevizije na primeru Danske in Estonije

Aprila 2022 smo organizirali spletni pogovor o političnem vmešavanju v javne medije na Danskem in v Estoniji. Pogovor je nastal v okviru projekta Zaščita nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev v Sloveniji, s katerim naslavljamo grožnje in izzive za uresničevanje nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev v Sloveniji in razvijamo orodja in mehanizme za krepitev zmožnosti za učinkovite odzive na grožnje ter za pridobivanje javne podpore.

Delovanje Mirovnega inštituta kot pozitivna praksa

Agencije EU za temeljne pravice je kot pozitivni praksi delovanja civilne družbe za zaščito pravice do protesta ter svobode izražanja in svobode medijev izpostavila aktivnosti v okviru projekta »Zaščita nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev v Sloveniji«, ki jih je koordinirala Brankica Petković.

KAMPANJA ZA RTV

»Javna RTV naj bo gradnik skupnosti, odgovoren javnosti, nikoli podrejen kateri koli politični ali interesni skupini.«

Dogajanje na RTV v zadnjih dveh letih kaže, da strankarski model upravljanja in nadzora javnih medijev, ki je bil od leta 2005 uveljavljen v Sloveniji, in kjer veliko večino članov_ic dveh najpomembnejših organov imenujeta vlada in parlament, vodi v podrejanje, programsko osiromašenje, kadrovske opustošenje ter vsesplošno poslabšanje položaja javnih medijev.

Mirovni inštitut je lani v koaliciji z Društvom novinarjev Slovenije, Pravnim centrom za varstvo človekovih pravic in okolja ter Zavodom za kulturo raznolikosti Open sodeloval v predreferendumske kampanji za uveljavitev novele zakona o RTV Slovenija, ki bo depolitizirala sestavo organov v tem javnem mediju. Podprli smo zakonske rešitve, ki so usmerjene v preprečevanje političnega vpliva na organe upravljanja in vodenja, na imenovanje in delovanje

urednikov in novinarjev, in na programske vsebine. Organizirali smo več javnih dogodkov in informirali javnost, Brankica Petković pa je sodelovala v televizijskih soočenjih.

«Javna radiotelevizija RTV Slovenija je skupno javno dobro. Danes bolj kot kadar koli potrebujemo neodvisen in verodostojen javni medij z najbolj strokovnimi in nepristranskimi uredniki, voditelji in novinarji. Javni medij, ki nam v teh kompleksnih in težkih časih zagotavlja nepristranske, preverjene in verodostojne informacije, vrhunske analize, ki je prostor odprte in pluralne javne razprave ter ustvarjanja vrhunskih kulturnih in umetniških vsebin. RTV naj upravlja, vodi in v njem ustvarja najboljši kadri, neodvisni in strokovni – tako kot vso ključno nacionalno infrastrukturo in institucije morajo voditi in v njej delati najboljši strokovnjaki za dobrobit nas vseh. RTV je zame. RTV je zate. RTV je Zakon. Ne dovolimo, da bi bil to servis političnih strank katerekoli politične opcije.» Izjava ob koncu kampanje pred referendumom o noveli zakona o RTV Slovenija.

Tiskovna konferenca: Referendumska kampanja pred referendumom o noveli zakona o RTV Slovenija (RTVS), 2022. Foto: Arhiv MI.

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

BAŠIĆ-HRVATIN, Sandra, PETKOVIĆ, Brankica. *Značilnosti v propagando usmerjenih medijskih sistemov : za demokratizacijo javne sfere, proti normalizaciji propagande in sovraštva*. 1. e-izd. Ljubljana: Mirovni inštitut, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (47 str.)). ISBN 978-961-96019-0-7.

PAJNIK, Mojca, HRŽENJAK, Majda. *Engendering media work : institutionalizing the norms of entrepreneurial subjectivity*. *Journalism*, ISSN 1464-8849, 2022, vol. 23, no. 2, str. 499–516.

PARCU, Pier Luigi, PETKOVIĆ, Brankica, et al. *Study on media plurality and diversity online : final report*. 1st. ed. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (461 str.)).

SMRDELJ, Rok, PAJNIK, Mojca. *Intersectional representation in online media discourse : reflecting anti-discrimination position in reporting on same-sex partnerships*. *Gender, technology and development*, ISSN 0971-8524, 2022, vol. 26, no. 3, str. 463–484.

ŠORI, Iztok, VEHOVAR, Vasja. *Reported user-generated online hate speech : the ecosystem, frames, and ideologies*. *Social sciences*, ISSN 2076-0760, Aug. 2022, vol. 11, iss. 8, str. 1–19.

THIELE, Daniel, TURNŠEK, Tjaša. *How right-wing populist comments affect online deliberation on news media Facebook pages*. *Media and communication*, ISSN 2183-2439, 29. nov. 2022, vol. 10, iss. 4, str. 141–154.

TEKOČI PROJEKTI

ODPOR – Civilna družba na Zahodnem Balkanu in v Turčiji za svobodne medije brez dezinformacij in sovražnega govora

Vodja projekta na MI:
Brankica Petković

Financer: Evropska komisija, NEAR

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/odpornost-akcija-civilne-druzbe-za-zagovarjanje-svobode-medijev-ter-zoperstavljanje-dezinformacijam-in-sovrazni-propagandi-na-zahodnem-balkanu-in-v-turciji/>

[www.seenpm.org](https://www.mirovni-institut.si/projekti/odpornost-akcija-civilne-druzbe-za-zagovarjanje-svobode-medijev-ter-zoperstavljanje-dezinformacijam-in-sovrazni-propagandi-na-zahodnem-balkanu-in-v-turciji/)

www.seenpm.org

Zaščita in krepitev nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev pri varstvu demokracije v Sloveniji

Vodja projekta na MI:
Brankica Petković (koordinatorica)

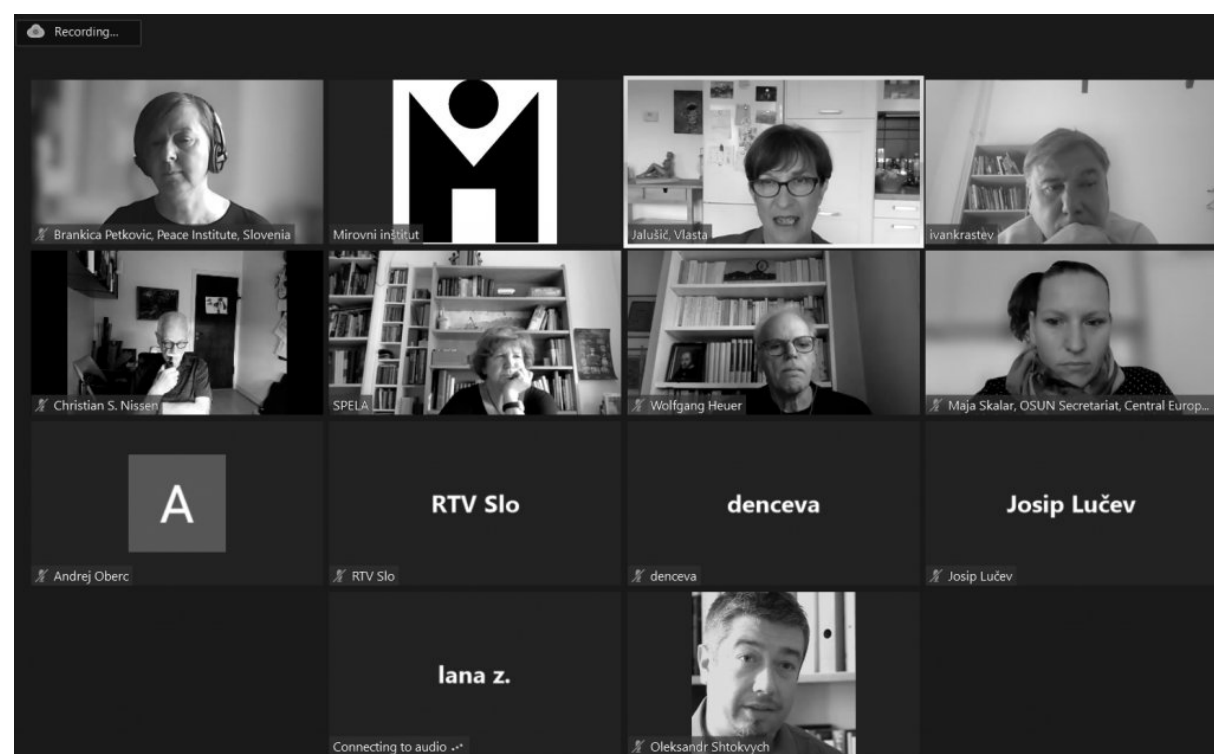
Financer: NEF – Mreža evropskih fondacij (Program Civitates)

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/zascita-in-krepitev-nadzorne-vloge-civilne-druzbe-in-novinarjev-pri-varstvu-demokracije-v-sloveniji/>

SPOL

V tematskem polju spol smo **raziskovali** moškosti v povezavi z odpravljanjem nasilja na podlagi spola, predšolsko vzgojo in skrbstvenim delom, seksualno delo, usklajevanje zasebnega in profesionalnega življenja ter vojaške družine. **Zagovarjali** smo sodelovalno starševstvo in pravice seksualnih delavk_cev. Sodelovali smo v debatah o Zakonu o dolgotrajni oskrbi in pri pripravi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki na novo ureja shemo dopustov za starše, po katerem imajo očetje 15 dni očetovskega in 60 dni neprenosljivega starševskega dopusta. V sodelovanju s podjetji smo si prizadevali za uvajanje ukrepov, ki omogočajo usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja. Za Evropsko agencijo za enakost spolov smo pripravili **študijo** o upoštevanju dimenzije spola pri pripravi nacionalnega Načrta za odpornost in okrevanje. Izjemno aktivni smo bili na področju **izobraževanj**, saj smo izvedli vrsto usposabljanj za strokovne delavke_ce, delodajalke_ce in zaposlene v vrtcih o sodelovalnem skrbstvenem delu in pomenu ukrepov za usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja. Za študente_ke smo pripravili predavanje o vplivu delovnega okolja na neformalno oskrbo staršev z demenco. Izvajati smo pričeli tri **nove projekte** med njimi FIERCE, ki raziskuje zavezništva med feminističnimi gibanji, civilno družbo in političnimi odločevalci v Evropi in ga financira EU program Horizont.

Spletni pogovor 'Vojna in mir v Evropi', govorca Vlasta Jalušič in Ivan Krastev, projekt Zaščita in krepitev nadzorne vloge civilne družbe in novinarjev pri varstvu demokracije v Sloveniji, 2022. Foto: Arhiv MI.

IZPOSTAVLJENI DOSEŽKI

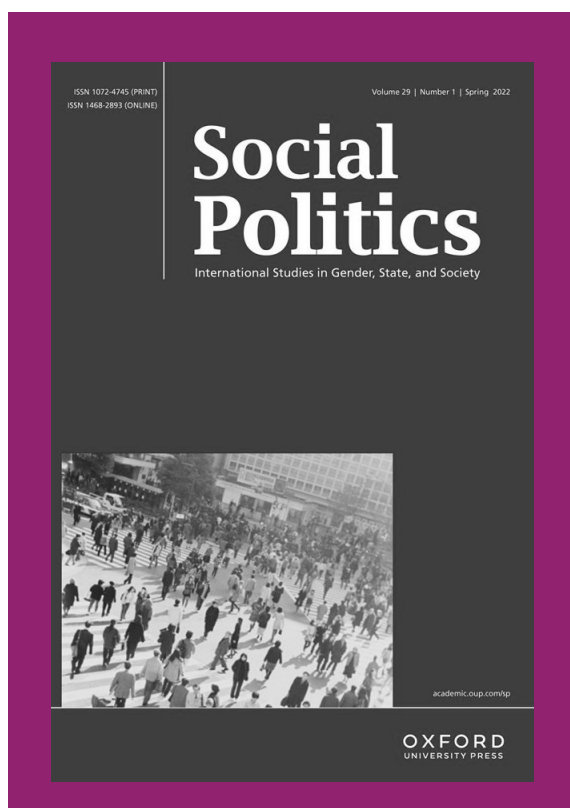

Za spol občutljiva pedagogika

Na projektu Predšolska vzgoja in vloga moških smo pripravili priročnik Spodbujanje skrbnih moškosti v predšolskem in osnovnošolskem izobraževanju, ki prinaša konceptualne smernice in praktične didaktične metode za spolno občutljivo pedagoško prakso s poudarkom na fantih in skrbstvenem delu v zgodnjem izobraževanju. Priročnik je namenjen pedagoškemu, svetovalnemu in vodstvenemu osebju, staršem, strokovni javnosti, oblikovalcem kam politik ter zainteresirani javnosti.

Vpliv nordijskih politik na očetovske kvote

Številne države so v določenih zgodovinskih trenutkih imele za vzor družinsko politiko očetovskih dopustov in kvot na Švedskem, Norveškem in Islandiji. Živa Humer je s soavtoricami_ji v reviji Social Politics objavila članek Nordijski model očetovskih kvot in dopustov: primer prenosa politike?, ki analizira vpliv nordijskih politik na družinske politike očetovskih dopustov v Nemčiji, na Japonskem in v Sloveniji. Študije primerov kažejo, da morajo analize prenosa politik, zlasti na socialnem področju, upoštevati specifične kontekste in konstelacije akterjev v državah »izvoza« in »uvoza«.

Zavzemanje za Zakon od dolgotrajni oskrbi

Na javnih dogodkih o problematiki dolgotrajne oskrbe (DO) smo opozarjali na pomanjkljivosti Zakona o DO, ki je bil po 20-letnem obdobju njegove priprave končno sprejet konec leta 2021. Predvsem, da zakon ne ureja sistematičnega financiranja DO, kar je bil njegov glavni namen; da spremljajoči pravilniki, ki urejajo standarde in normative, krčijo obseg storitev glede na sedanje stanje; in, nenazadnje, da so pilotni preizkusi ocenjevalnega orodja za pridobitev pravic iz DO pokazali, da je vstopni prag previsok. Če bi predlagana ureditev obveljala, bi to pomenilo, da bodo ljudje zelo dolgo v neformalni družinski oskrbi ali brez oskrbe.

Projekta Očka v akciji in ECAROM izpostavljena kot primer dobre prakse

Dva projekta, pri katerih je v zadnjih letih sodeloval Mirovni inštitut, sta bila v okviru EU kampanje #EndGenderStereotypes (#UstavimoSpolneStereotipe) izpostavljena kot primera dobre prakse: projekt Očka v akciji na področju usklajevanja zasebnega in poklicnega življenja ter projekt Predšolska vzgoja in vloga moškosti (ECAROM) na področju kariernih izbir.

Raziskava o poklicnih tveganjih v seksualnem delu

V okviru projekta ORIS smo izvedli prvo večjo kvantitativno raziskavo o poklicnih tveganjih v seksualnem delu v Sloveniji. Zbirali smo podatke o poklicnih tveganjih, ki so povezana s stigmatizacijo, varnostjo, politikami, zdravjem, poslom, dostopom do storitev in zasebnim življenjem. Analiza kaže, da najpomembnejše poklicno tveganje predstavlja stigma, ki ustvarja pogoje za nastanek drugih poklicnih tveganj. V Sloveniji država učinkovito preganja kazniva dejanja, povezana s prostitucijo, ni pa še zagotovila nestigmatizirajoče in strokovne obravnave seksualnih delavk_cev pred institucijami ter zagotovila sredstev za podpirne in zagovorniške programe.

Zaključna konferenca projekta Očka v akciji in projekta Men in Care, Ljubljana, 2022. Vir: Očka v akciji FB

Zaključna konferenca projekta Očka v akciji in projekta Men in Care, Ljubljana, 2022.
Foto: Očka v akciji FB

SODELOVANJE Z DELOVNIMI ORGANIZACIJAMI NA PODORČJU USKLAJEVANJA POKLICNEGA IN ZASEBNEGA ŽIVLJENJA

Mirovni inštitut je ena ključnih referenc v Sloveniji za politike na področju lažjega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja. Raziskujemo stanje in potrebe na terenu, izvajamo izobraževanja za zaposlene in vodstveni kader v delovnih organizacijah ter strokovnjake_inje (npr. o sodelovalnem starševstvu), pripravljamo strokovne smernice in priročnike, kampanje, v katerih sodelujejo znani očetje, ter organiziramo konference in druge javne dogodke. V preteklem letu smo na tem področju uspešno zaključili dva projekta: Podporno delovno okolje za moške pri usklajevanju dela in skrbstvenih odgovornosti – MiC in Očka v akciji.

Junija 2022 smo organizirali zaključno konferenco obeh projektov, na kateri smo s socialnimi partnerji_kami, delodajalkami_ci in stroko razpravljali o možnostih uvedbe krajšega delovnega časa v Sloveniji. Nadaljevali smo z razpravo o ukrepih za lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja in ugotavljali, da jih morajo sprejeti in ustrezno nasloviti tako država kot delodajalke_ci, podpirati jih mora ustrezna

socialna infrastruktura, za pravično porazdelitev skrbstvenih in gospodinskih obveznosti pa mora obstajati v družinskih skupnostih še primerno soglasje med starši. Govorili smo tudi aktivnem očetovstvu in sodelovalnem starševstvu s poudarkom na dobrih praksah delodajalk_cev, pogledu stroke in odločevalk_cev ter izkušnjah očetov.

Enako vključevanje očetov v družinsko življenje in enakomerno porazdeljena skrb za otroke prinašata koristi moškim, otrokom, ženskam, delodajalkam_cem in celotni družbi. Delodajalke_ci z ustvarjanjem kvalitetnih delovnih pogojev in organizacijskih kultur omogočajo zaposlenim čas za skrb za otroke, starejše in za svoje zdravje. V Sloveniji imamo uspešna podjetja in organizacije, ki so že vpeljale dobre prakse za lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. S svojimi znanji, izkušnjami in inovativnimi pristopi na področju organizacijske kulture predstavljajo zgled ostalim podjetjem. Med njimi so Donar, d. o. o., Mikro+Polo, d. o. o., Saubermacher Komunala Murska Sobota, d. o. o., in s Policija, s katerimi smo uspešno sodelovali v preteklih letih. V naše projekte so bile vključene tudi nekatere druge delovne organizacije iz javnega in zasebnega sektorja, med njimi Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, podjetje NOMAGO, d. o. o., Nogometni klub Bravo in Javni skladom RS za kulturne dejavnosti.

IZPOSTAVLJENE OBJAVE

HUMER, Živa. Pomen sodelovalnega starševstva in aktivnega očetovstva. V: KAMBIČ, Mojca (ur.), FRELIH, Mojca (ur.). *Sodelovalno starševstvo : različne stroke za skupno dobro : strokovne smernice*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. 2022, str. 4–9.

MARKELJ, Leja, SELAN, Alisa, DOLINAR, Tjaša, SANDE, Matej. Sex work in Slovenia : assessing the needs of sex workers. *Sociological research online*, ISSN 1360-7804. <Online ed.>, Jun. 2022, vol. 27, no. 2, str. 434–451.

ŠORI, Iztok, MARKELJ, Leja. Sistematični pregled literature o poklicnih tveganjih, strategijah in politikah v seksualnem delu v Sloveniji. *Družboslovne razprave*, ISSN 0352-3608. [Tiskana izd.], 2022, [Letn.] 38, [št.] 101, str. 13–40.

ŠORI, Iztok. Intersekcionalnost v političnem in medijskem diskurzu o enakosti žensk in moških. V: KUCHAR, Roman (ur.), PAJNIK, Mojca (ur.). *Intersekcionalnost : perspektive strukturne, politične in reprezentacijske neenakosti*. 1. izd. V Ljubljani: Založba Univerze. 2022, str. 65–83.

VUGA BERŠNAK, Janja, HUMER, Živa, JUVAN, Jelena, ŽIVODER, Andreja, JELUŠIČ, Ljubica, ŠVAB, Alenka, KOCJANČIČ, Klemen, LOBE, Bojana. *Socialnoekološki modeli zdravja : pripadniki in pripadnice vojaške organizacije ter njihove družine*, (Knjižna zbirka Varnostne študije). 1. izd. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV, 2022.

WINDWEHR, Jana, DUVANDER, Ann-Zofie E., ELLINGSÆTER, Anne Lise, EYDAL, Gudný Björk, HUMER, Živa, NAKAZATO, Hideki. The Nordic model of father quotas in leave policies : a case of policy transfer?. *Social politics*, ISSN 1072-4745, spring 2022, vol. 29, is. 1, str. 190–214.

HRŽENJAK, Majda. Take care of working carers with special considerations for men carers : manual for employers. [Ljubljana]: The Peace Institut, cop. 2022.

NOVI PROJEKTI

Vodja projekta na MI:

Majda Hrženjak

Raziskovalna skupina: Leja Markelj, Franja Arlič, Jasna Babić

Partnerji:

Instituto degli Innocenti – Italija (koordinator), Dissens Institut für Bildung und Forschung e.V. (Nemčija), Verein für Männer- und Geschlechterthemen Steiermark (Avstrija), Center of Women's Studies and Policies (Bolgarija), Asociación hombres igualitarios -ahige andalucía (Španija)

Financer: Evropska unija

Aktiviranje nenasilnih moškosti (Carmia)

Trajanje projekta: 1. 3. 2022–28. 2. 2024

Namen in cilji projekta so izboljšanje znanja in krepitev kompetenc pedagoškega osebja, mladinskih delavk_cev in aktivistk_ov na področju preprečevanja nasilja na podlagi spola o normah hegemonne moškosti in alternativnih konceptih moškosti; razvoj medvrstniškega preventivnega pristopa pri naslavljanju mladih; izobraževanje mladih kot nosilcev_k sprememb za medvrstniško preventivno delo v šolah, mladinskih in športnih klubih; ozaveščanje in opolnomočenje mladih za nenasilno vedenje.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/aktiviranje-nenasilnih-moskosti-carmia/>

Vodja projekta na MI:

Živa Humer

Raziskovalna skupina:

Mojca Frelih, Franja Arlič

Partnerji:

Surt Fundacio de Dones Fundacio Privada (Katalonija, Španija) – koordinatorji projekta, Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS, Ciper), Istituto Degli Innocenti di Firenze (IDI, Italija), Verein Fur Manner- und Geschlechterthemen Steiermark (Gradec, Avstrija)

Financer: Evropska unija

Delovanje za enakost – prevpraševanje moškosti in vključevanje mladih pri odpravi nasilja na podlagi spola

Trajanje projekta: 1. 2. 2022–31. 1. 2024

Cilj projekta je izpodbijanje tradicionalnih spolnih vlog, hegemonne moškosti ter vključevanje mladih z namenom, da postanejo vzorniki_ce pri odpravi nasilja na podlagi spola. Dodaten cilj projekta je opolnomočenje mladih, zlasti deklet, pri pridobivanju samozavesti in zavračanju odnosov ter vedenj, ki temeljijo na zlorabah.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/delovanje-za-enakost-prevprasevanje-moskosti-in-vkljucevanje-mladih-pri-odpravi-nasilja-na-podlagi-spola/>

Vodja projekta na MI:

Mojca Pajnik

Raziskovalna skupina:

Leja Markelj, Živa Humer, Franja Arlič

Partnerji:

VILABS (koordinator projekta), University of Ljubljana, Aalborg University (Danska), Scuola Normale Superiore di Pisa (Italija), Universidad Complutense de Madrid (Španija), Smart Venice (Italija), European Alternatives (Romunija), University of Gdansk (Poljska), Aristotle University of Thessaloniki (Grčija), Koç University (Turčija)

Financer: Evropska unija

FIERCE – Feministična gibanja za revitalizacijo demokracije v Evropi

Trajanje projekta: 1. 9. 2022–31. 8. 2025

Glavni cilj projekta je zagotoviti teoretično in praktično znanje ter orodja za revitalizacijo zavezništva med feminističnimi gibanji, civilno družbo in političnimi odločevalci. S pomočjo večdimenzionalnega pristopa po principu »od spodaj navzgor« si prizadeva okrepiti odnos med feminističnimi gibanji in delovanjem družbenih institucij. Projekt temelji na sistematični primerjalni analizi politik enakosti spolov skozi osem študij primerov na petih izbranih področjih: trg dela, zdravje in reproduktivne pravice, pravice LGBTQ+, migracije in nasilje na podlagi spola. Osem študij (Danska, Francija, Grčija, Italija, Poljska, Slovenija, Španija in Turčija) je bilo izbranih na podlagi meril geografske uravnoveženosti, raznolikosti političnih in kulturnih kontekstov ter sistemov blaginje.

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/projekti/fierce-feministicna-gibanja-za-revitalizacijo-demokracije-v-evropi/>
<https://fierce-project.eu/>

Prvi sestanek mednarodnega raziskovalnega projekta FIERCE, 2022, Solun, Grčija. Foto: Arhiv MI.

TEKOČI PROJEKTI

Podporno delovno okolje za moške pri usklajevanju dela in skrbstvenih odgovornosti – MiC

Vodja projekta na MI: Živa Humer

Financer: Evropska komisija, EaSI-PROGRESS

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/podporno-delovno-okolje-za-moske-pri-usklajevanju-dela-in-skrbstvenih-odgovornosti-mic/>
<https://www.men-in-care.eu/>

Očka v akciji

Vodja projekta na MI: Mojca Frelih

Financer: Evropska komisija, Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/ocka-v-akciji/>
<https://ockavakciji.eu/>

Predšolska vzgoja in vloga moškosti (ECAROM)

Vodja projekta na MI: Majda Hrženjak

Financer: Evropska komisija, Justice

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/predsolska-vzgoja-in-vloga-moskosti-ecarom/>

Poklicna tveganja v seksualnem delu na presečiščih političnega okvirja in družbene stigme (ORIS)

Vodja projekta na MI: Iztok Šori (koordinator)

Financer: ARRS – Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/poklicna-tveganja-v-seksualnem-delu-na-preseciscih-politcnega-okvirja-in-druzbene-stigme-oris/>

Vojaško specifični dejavniki tveganja za dobrobit in zdravje vojaških družin – MilFam

Vodja projekta na MI: Živa Humer

Financer: ARRS – Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran:

<https://www.mirovni-institut.si/projekti/vojasko-specificni-dejavniki-tveganja-za-dobrobit-in-zdravje-vojaskih-druzin-milfam/>

PROGRAMSKA SKUPINA ENAKOST IN ČLOVEKOVE PRAVICE V DOBI GLOBALNEGA VLADOVANJA

V programski skupini konceptualno in raziskovalno naslavljamo temeljna vprašanja človekovih pravic, enakosti, različnosti in nediskriminacije, ki so se v procesih globalizacije, prevlade neoliberalnega vladovanja in multipliciranja družbenih kriz znašli na zgodovinskem razpotju. Po eni strani ti politični in pravni principi še nikoli niso bili tako široko regulirani, po drugi se njihov pomen nenehno zmanjšuje v imenu varnosti, boja proti terorizmu in varovanja nacionalne suverenosti v dobi globalizacije. Nekaterim skupinam so pravice celo zanikane, kar nakazuje, da je v ospredju status človeka, ne pa človečnost (Balibar 2007; Arendt 1971/2003). Premišljamo pomene enakosti in »naravnih pravic« skozi zgodovino, zlasti teorije družbene pogodbe, in se osredotočamo na proučevanje novodobnih konceptualizacij človekovih pravic, (ne)enakosti, različnosti in multikulturalizma, kot jih pojmujejo, denimo, H. Arendt, J. W. Nickel, J. H. Schaar, D. Miller, W. Kymlicka, Iris M. Young, B. Parekh idr.

Vodja: Mojca Pajnik

Člani_ce:

Veronika Bajt, Monika Bohinec, Maja Breznik, Mojca Frelih, Majda Hrženjak, Živa Humer, Vlasta Jalušič, Neža Kogovšek Šalamon, Marko Ribač, Iztok Šori, Lana Zdravković

Financer: ARRS – Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Spletna stran: <https://www.mirovni-institut.si/enakost/>

Četrty simpozij programske skupine Mirovnega inštituta, 25. 3. 2022, Ljubljana. Foto: Arhiv MI.

V letu 2002 smo razširili interseksijski prijem raziskovanja diskriminacije, kar je odprlo nove perspektive razumevanja neenakosti. Proučevali smo, kako se izključevalne ideologije, kot so rasizem, nacionalizem in populizem, prepletajo z izrednimi razmerami, ki jih je zahtevalo obvladovanje pandemije, in kako se s pretvezo krize širijo avtoritarne oblastne tendence prek ustaljenih okvirov vladanja. Iskali smo segmente, v katerih lahko javne institucije, civilna družba in nova družbena gibanja »ponovno odkrijejo« človekove pravice in zavzemanje za enakost. Organizirali smo dva simpozija, kjer smo reflektirali rezultate raziskovanja v luči teoretskih konceptov, ki omogočajo razumevanje demokracije, države in politike v času zgostitve kriz.

Peti simpozij programske skupine Mirovnega inštituta, 30. 9. 2022, Ljubljana. Foto: Arhiv MI.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Upravni svet

Predsednik: dr. Lev Kreft

Člani in članice:

dr. Darko Štrajn,
dr. Vlasta Jalušič,
dr. Roman Kuhar,
dr. Živa Humer,
dr. Maja Ladić

Znanstveni svet

Predsednica: dr. Tanja Renner

Članici:

dr. Mojca Pajnik,
dr. Mateja Sedmak

Direktor: dr. Iztok Šori

Upravna direktorica: mag. Franja Arlič

KOLEKTIV

Kolektiv Mirovnega inštituta se krepi in je leta 2022 štel 25 sodelavk_cev. Pridružila se nam je Amela Meštrovac, ki kot strokovna in tehnična sodelavka skrbi za finančne zadeve. Dvanajst sodelavk_cev ima zaključen doktorat znanosti, štiri sodelavke so doktorske kandidatke. Izobrazbeno ozadje zaposlenih sega na področja političnih ved, sociologije, kulturologije, filozofije, socialne in kulturne antropologije, narodnega vprašanja, prava in ekonomije. Štirje zaposleni so vpeti v pedagoški proces na Univerzi v Ljubljani (prof. Mojca Pajnik, prof. Vlasta Jalušič, doc. Neža Kogovšek Šalamon, asist. Marko Ribač), s čimer znanstvene ugotovitve, ki nastajajo na inštitutu, prenašajo med študente_ke. Ena sodelavka je ugledna pravnica in ustavna sodnica (Neža Kogovšek Šalamon). Na inštitutu redno gostimo praktikante_ke s slovenskih in tujih univerz, ki se usposablajo v okviru tekočih projektov. Z različnimi politikami in aktivnostmi skrbimo za vzpodbudno, zdravo in varno delovno okolje.

dr. Iztok Šori
direktor

mag. Franja Arlič
upravna direktorica

Amela Meštrovac
strokovna in tehnična sodelavka

mag. Brankica Petković
raziskovalka

Iza Thaler
svetovalka

mag. Jasna Babić
koordinatorka komunikacij

Katarina Vučko
svetovalka

dr. Lana Zdravković
raziskovalka

Leja Markelj
asistentka

dr. Maja Breznik
raziskovalka

dr. Maja Ladić
raziskovalka

dr. Majda Hrženjak
raziskovalka

dr. Marko Ribač
raziskovalec in asistent

Martina Kerec
knjižničarka

dr. Mirt Komel
raziskovalec

mag. Mojca Frelj
raziskovalka, koordinatorka

dr. Mojca Pajnik
raziskovalka

Monika Bohinec
koordinatorka dela v pisarni

dr. Sandi Abram
raziskovalec

Saša Panić
strokovni sodelavec

Tjaša Turnšek
asistentka

dr. Veronika Bajt
raziskovalka

dr. Vlasta Jalušič
raziskovalka

dr. Živa Humer
raziskovalka

MREŽENJE IN STROKOVNO SODELOVANJE

ČLANSTVA V ZNANSTVENORAZISKOVALNIH MREŽAH, SVETIH, KOMISIJAH IN ZDRUŽENJIH

Divided Societies, Inter University Centre Dubrovnik (Mojca Pajnik, sodelavka študijskega programa)
 »Normalizing the Far Right« na Center for Interdisciplinary Research, Univerza Bielefeld (Mojca Pajnik, ustanovna članica raziskovalne skupine)
 ASEN, Association for the Studies of Ethnicity and Nationalism (Veronika Bajt, članica)
 CINETS: Crimmigration Control – International Net of Studies (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 COST Action: Platform Work Inclusion Living Lab P-WILL (Maja Breznik, članica odbora)
 Council for European Studies (Mojca Pajnik, članica)
 ECPR, European Consortium for Political Research (Mojca Pajnik, članica)
 Eurofound (Maja Breznik, nacionalna korespondentka)
 European Commission against Racism and Intolerance (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 European Commission on Sexual Orientation Law – ECSOL (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 European Nationality Experts in Death Penalty Work (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 European Network against Gender Based Violence (Vlasta Jalušič, članica)
 European Network of Legal Experts in Non-discrimination Field (Neža Kogovšek Šalamon, članica do konca leta 2022)
 European Network of Migration Law Practitioners – mignet (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 European Sociological Association (Majda Hrženjak, članica)
 Fundamental Rights Platform pri EU Fundamental Rights Agency/International Law Association (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 Global Carework Network (Majda Hrženjak, članica)
 Identity of Europe, Interuniversity Centre Dubrovnik (Vlasta Jalušič, so-direktorica kursa)
 International Association of Media and Communication Research (IAMCR, mednarodno združenje za raziskovanje medijev in komuniciranja) (Marko Ribač, član)
 IPSA, mednarodno združenje za politične vede (Vlasta Jalušič, članica)
 Komisija za etiko v raziskovanju, FDV, UL (Mojca Pajnik, članica)
 Koordinacija samostojnih neprofitnih raziskovalnih in infrastrukturnih zavodov (kosris) (Iztok Šori, član, predstavnik MI)
 Mednarodna žirija ERSTE Foundation Award for Social Integration (Vlasta Jalušič, članica)
 Nadzorni odbor Slovenskega komunikološkega društva (SKD) (Mojca Pajnik, članica)
 Odysseus Academic Network of Experts in Asylum and Migration (Neža Kogovšek Šalamon, članica)
 Slovensko seksološko društvo (Veronika Bajt, članica in Iztok Šori, član)

Slovensko sociološko društvo (Veronika Bajt, članica predsedstva, Majda Hrženjak, članica in Iztok Šori, član)
 Svet Arhiva družboslovnih podatkov (ADP) (Iztok Šori, član)
 Svet za znanost in tehnologijo RS (Iztok Šori, član)
 The Research Network for Domestic Workers' Rights (Majda Hrženjak, članica)
 Upravni odbor COST, European Cooperation in Science and Technology, Action IS1209 (Mojca Pajnik, članica)
 Znanstveni svet Centra za medijski pluralizem in medijsko svobodo pri Evropskem univerzitetnem inštitutu v Firencah (Brankica Petković, članica)
 Znanstveni svet Mirovnega inštituta (Mojca Pajnik, članica)

ČLANSTVA V DRUGIH MREŽAH, SVETIH, KOMISIJAH IN ZDRUŽENJIH

Civil Liberties Union Europe (Iztok Šori), predstavnik MI
 EAPN – Evropska mreža za boj proti revščini (Mojca Frelj, članica)
 EAPN EU Inclusion Strategies Group (EUISG) (Mojca Frelj, namestnica predstavnice za Slovenijo)
 EAPN SLO – Evropska mreža za boj proti revščini v Sloveniji (Mojca Frelj, članica)
 ENS European Network on Statelessness (Katarina Vučko, predstavnica MI)
 EUISG skupina (Živa Humer, predstavnica)
 Glas ljudstva (Brankica Petković, predstavnica MI)
 JUSTICIA European Rights Network (Katarina Vučko, predstavnica MI)
 Medresorska komisija za človekove pravice (Katarina Vučko, namestnica članice)
 Mreža vključujočih organizacij (Leja Markelj, predstavnica MI)
 Novinarsko častno razsodišče (Katarina Vučko, članica)
 SEENPM, South East European Network for Professionalisation of the Media (Brankica Petković, predstavnica MI)
 Slovenska mreža EAPN (Živa Humer, članica EAPN mreža)
 Svet Centra za mirovne studije, Zagreb (Lana Zdravković, članica)
 Svet Društva Mesto žensk, Ljubljana (Lana Zdravković, članica)
 Svet za enakost spolov pri MDDSZEM (Majda Hrženjak, članica)
 Založba Sophia (Maja Breznik, ustanoviteljica in članica Sveta založbe)
 Zavod Oštro, Center za preiskovalno novinarstvo v jadranski regiji (Mojca Pajnik, članica strokovnega sveta)
 Ženski lobi Slovenije (Živa Humer, članica Sveta ŽLS)

ČLANSTVA V UREDNIŠKIH ODBORIH ZNANSTVENIH REVIJ

Družboslovne razprave [ISSN: 0352-3608] (Iztok Šori)
 Global media and communication [ISSN: 17427665, 17427673] (Mojca Pajnik)
 Hannah Arendt Net [ISSN: 1869-5787] (Vlasta Jalušič)
 Journal of alternative and community media [ISSN: 22065857] (Mojca Pajnik)
 Men and masculinities [ISSN: 1552-6828] (Majda Hrženjak)
 Migracijske i etničke studije [ISSN: 1333-2546, ISSN 1848-9184] (Mojca Pajnik)

PARTNERSKE ORGANIZACIJE

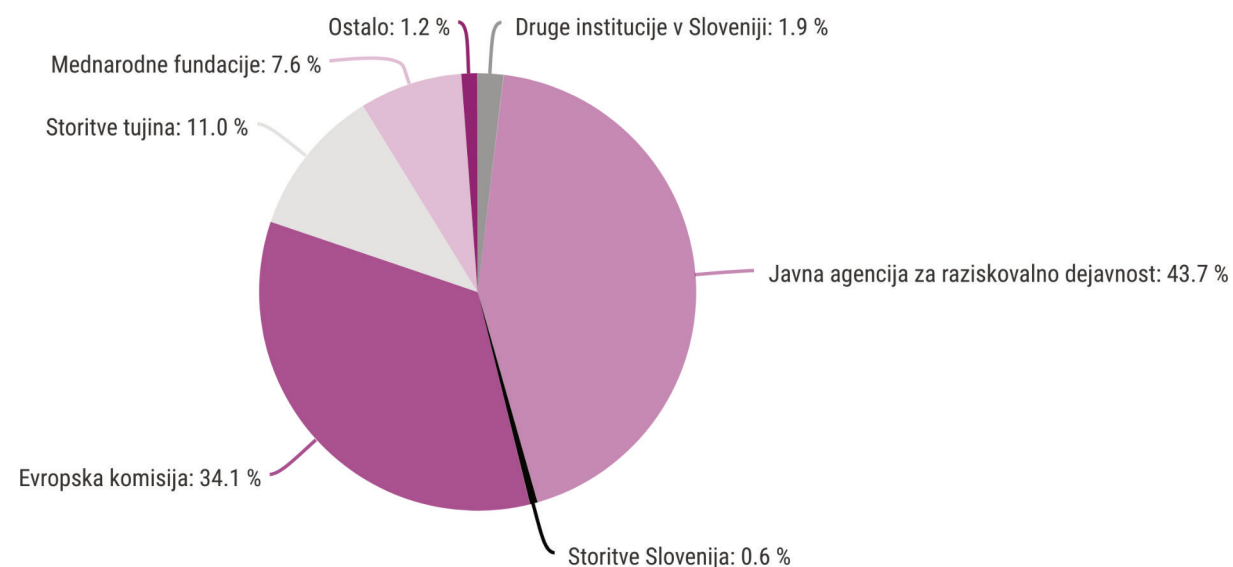
Aalborg University, Danska
 ADYFE, Avstrija
 Albanian Media Institute, Albanija
 Antigone, Italija
 Aristotle University of Thessaloniki, Grčija
 Asociación hombres igualitarios -ahige andalucía, Španija
 Bianet, Turčija
 Bulgarian Helsinki Committee, Bolgarija
 Center for Equality Advancement, Litva
 Center of Women's Studies and Policies, Bolgarija
 COSPE, Italija
 Croatian Law Center, Hrvaška
 Danes je nov dan
 Dissens Institut für Bildung und Forschung e.V., Nemčija
 Dortmund University of Applied Sciences and Arts, Nemčija
 Društvo novinarjev Slovenije
 European Alternatives, Romunija
 European Public Law Organisation, Grčija
 Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani
 Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani
 Fakulteta za turizem, Univerza v Mariboru
 Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
 Filozofski inštitut ZRC SAZU
 Foundation for Access to Rights, Bolgarija
 Fundación 1 Mayo – Research institute related CCOO trade unión (F1M), Španija
 Fundación EMET Arco Iris, Španija
 Goethe University Frankfurt, Nemčija
 Háttér Society (HS), Madžarska
 Institute for Masculinity Research and Gender Studies (VMG), Avstrija
 Institute of Research for Development, Francija
 Istituto degli Innocenti, Italija
 Instituto Politecnico de Braganza, Portugalska
 Inštitut Jožef Štefan
 Inštitut za novejšo zgodovino
 Istituto Degli Innocenti di Firenze (IDI), Italija
 Jagiellonian University (JU), Poljska
 Koç University, Turčija
 Kosovo 2.0, Kosovo
 Kulturno društvo Gmajna

Lithuanian Gay League (LGL), Litva
 Loughborough University London, Anglija
 Ludwig Boltzmann Institute of Fundamental and Human Rights, Avstrija
 Macedonian Institute for Media, Severna Makedonija
 Mediacentar Sarajevo, Bosna in Hercegovina
 Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS), Ciper
 Mental Health Perspectives, Litva
 Migrant Advisory Council of the City of Graz, Avstrija
 Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
 Montenegrin Media Institute, Črna gora
 MoveGLOBAL e.V., Nemčija
 Municipality of Berlin Mitte, Nemčija
 Municipality of Empoli, Italija
 Municipality of Lustenau, Avstrija
 Novi Sad School of Journalism, Srbija
 Pixel – Associazione Culturale, Italija
 PlinEU, Poljska
 Pod črto
 Polish Academy of Sciences, Poljska
 Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja – PIC
 Reform – Resource center for men, Norveška
 Scuola Normale Superiore di Pisa, Italija
 SEENPM
 Smart Venice, Italija
 Social Science Research Institute, University of Iceland (UI), Islandija
 Südwind, Avstrija
 Surt Fundacio de Dones Fundacio Privada, Katalonija, Španija
 Symbiosis, Grčija
 The Kentro Merimnas Oikogeneias Kai Paidiou (KMOP), Grčija
 The University of Brescia (UNIBS), Italija
 The University of Girona (UdG), Španija
 Universidad Complutense de Madrid, Španija
 Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED), Španija
 Università degli Studi di Firenze (Italija)
 Universität Bern, Švica
 Universität Hamburg, Nemčija
 Universität Wien, Avstrija
 University of Cambridge, Anglija
 University of Gdansk, Poljska
 University of Vienna, Avstrija
 Universidad Pablo de Olavide, Španija
 Verein Fur Manner- und Geschlechterthemen Steiermark, Avstrija
 VILABS, Grčija
 Work With Perpetrators EN (WWP), Nemčija
 Združenje delodajalcev Slovenije (ZDS)
 Združenje občin Slovenije
 Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS)

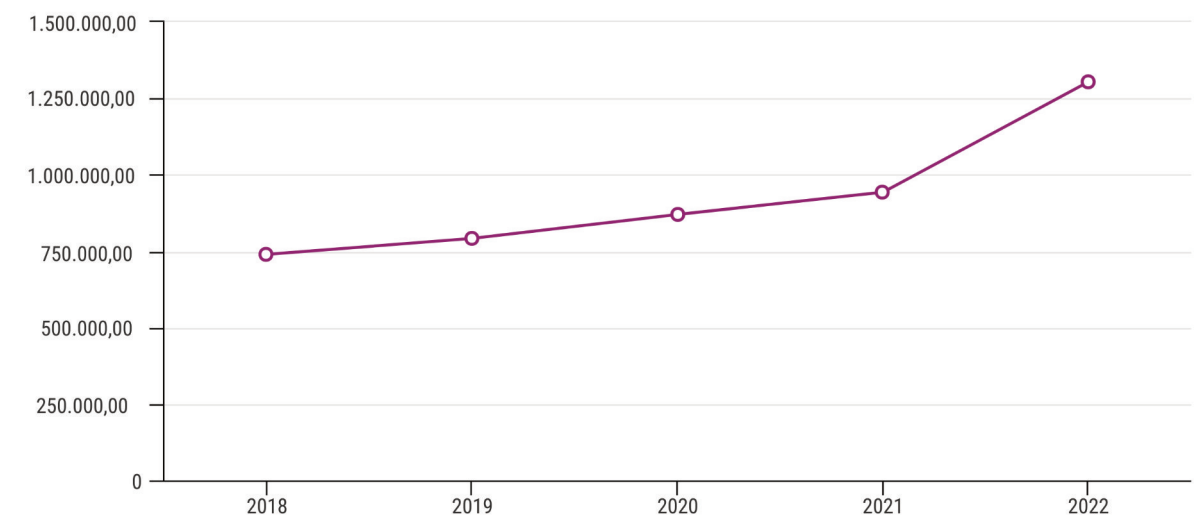
FINANČNO POSLOVANJE

V letu 2022 je imel Mirovni inštitut 1.304.197 evrov prihodkov. Glavnino sredstev smo zbrali na razpisih ter manjši delež pri fundacijah in z izvajanjem storitev za trg, kot so študije ali izobraževalne aktivnosti. Tuji viri so predstavljali 53 % in domači 47 % prihodkov. Zabeležili smo nadpovprečno rast, kar lahko pripišemo uspešnemu pridobivanju novih projektov, zlasti na evropskih razpisih, in pridobitvi stabilnega financiranja pri Javni agenciji za raziskovalno dejavnost RS. Ob tem je za razvoj inštituta posebej vzpodbudno, da skupaj s stabilnim financiranjem narašča delež programskega financiranja (s 6 % leta 2021 na 14 % v 2022).

VIRI FINANCIRANJA

GIBANJE PRIHODKOV V ZADNJIH PETIH LETIH

SEZNAM FINANCERJEV

Agencija Evropske unije za temeljne pravice
 Evropska izvajalska agencija za raziskave
 Evropska unija (Evropska komisija)
 Fundacija za odprto družbo
 Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije
 Ministrstvo RS za javno upravo
 Mreža evropskih fundacij, program Civitates
 Varuh človekovih pravic RS
 Volkswagen fundacija

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

REPUBLIKA
SLOVENIJA

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

VolkswagenStiftung